

ВПЛИВ БОЙОВИХ ДІЙ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Луцак О.О., Цимбалістова Т.В., Савченко Н.М., Бевз Р.Т., Туманова Т.О., Черненко Г.Ф., Залапко Н.С.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Нині, в умовах повномасштабної агресії російської федерації, значна кількість населення України, яка проживало на окупованих територіях та в населених пунктах, які регулярно піддаються ракетним обстрілам, було змушено покинути свої домівки. Відповідно тим даним, які надає Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України зараз зареєстровано офіційно майже 5 млн внутрішньо переміщених осіб ВПО [1]. На сьогоднішній день на перший план вийшло питання дослідження реакції на стрес тих людей, які потрапили у кризові ситуації. Потребує ретельного вивчення проблема психічного здоров'я цієї категорії населення, частина з якої має симптоми посттравматичного стресового розладу (ПТСР). ПТСР виникає як відстрочена або тривала відповідь на стрес (коротку або тривалу) [2]. На жаль, в нашому суспільстві існує соціальна стигматизація проблем пов'язаних із психічним здоров'ям. Це призводить до приховування симптомів та скарг і в свою чергу веде до проблем з своєчасною діагностикою та лікуванням.

Трагічні події в Україні привернули увагу багатьох зарубіжних дослідників. Так, група дослідників із США досліджувала зв'язок соціально-демографічних факторів з наявними симптомами ПТСР між цивільними жителями міст та ВПО в Україні. Проводились особисті опитування серед випадкової вибірки дорослого цивільного населення (n = 1247) у двох великих містах (Харків та Львов) та вибірки ВПО (n = 300), половина з яких мешкає в кожному місті. Оцінювався вплив травми та симптоми ПТСР. Було виявлено прямий вплив травматичних подій пов'язаних з конфліктом (65%) серед ВПО, в порівнянні із значною меншістю (23%) мирного населення міст. Дорослі цивільні мешканці мирних міст, стикнувшись із тривалими бойовими діями та з російськими військовими мають підвищені показники ПТСР. Окрім того, ті мешканці, які були вимушені переїхати в інші регіони нашої країни мають значно більш високі рівні ПТСР в порівнянні з місцевими цивільними жителями [3]. Інша група дослідників, з Ізраїлю, дослідила 2 групи українців, оцінив симптоми ПТСР. Отримані результати показують та підкреслюють небезпеку для ВПО та дозволяють вести мову, щодо необхідності застосування іменісїйних технологій для формуванні психоемоційної стійкості [4]. Дані дослідження показують, що ті особи хто був переміщений в межах України чи за її межами, мають більшу кількість симптомів у порівнянні з тими, хто не був вимушений переїхати. Не було знайдено суттєвих відмінностей між тими особами, які були переміщені в межах України і тими, хто був змушений переїхати за кордон [5].

Таким чином, ВПО потребують ретельно нагляду з метою своєчасного виявлення у них симптомів ПТСР для надання комплексної допомоги. Лікарі загальної практики та сімейної медицини повинні дуже ретельно збирати

анамнез та скарги у ВПО, щоб уникнути випадки навмисного приховування симптомів ПТСР, з метою запобігти упередженого ставлення суспільства.

Література:

1. Сайт міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. <https://minre.gov.ua/news/zavdannya-minreintegraciyi-na-2023-rik-integraciya-vnutrishnih-pereselenciv>
2. Н. О. Марута, Г. Ю. Каленська, В. Ю. Федченко, Т. В. Панько, О. С. Марута. Психологічні фактори ризику виникнення психічних розладів у внутрішньо переміщених осіб. *Lviv clinical bulletin* 2020, 1(29): 21-28. <https://doi.org/10.25040/lkv2020.01.021>.
3. Johnson J.R., Antonaccio O., Botchkovar K. War trauma and PTSD in Ukraine's civilian population: comparing urban-dwelling to internally displaced persons. *Soc. Psychiatry Psychiatr Epidemiol.* 2022 Sep;57(9):1807-1816. doi: 10.1007/s00127-021-02176-9.
4. Kalashchenko, S. I., Prykhod'ko, I. I., Lutsak, O. O., Hrynzovs'kyy, A. M., Belay, S. V., & Martynenko, S. O. (2021). Vykorystannya imersiynykh tekhnolohiy u formuvanni psykhoemotsiynoyi stiykosti u viys'kovykh vodiiviv.
5. Ben-Ezra M., Goodwin R., Leshem E. PTSD symptoms among civilians being displaced inside and outside the Ukraine during the 2022 Russian invasion. *Psychiatry Res.* 2023 Feb; 320:115011. doi: 10.1016/j.psychres.2022.115011.

АНАЛІЗ ПОТЕНЦІЙНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ COVID-19

Маньківська О., Курченко К., Федорук Г., Курченко А.

*Кафедра клінічної імунології та алергології із секцією медичної генетики,
Інститут гігієни та екології Національного медичного університету
імені О.О.Богомольця*

Вступ: Пандемія коронавірусної хвороби 2019 (COVID-19), спричинена SARS-CoV-2- тяжким гострим респіраторним синдромом, представляє безпрецедентну проблему для визначення ефективних препаратів для лікування та профілактики. У зв'язку з цим ВООЗ ініціювала глобальну програму клінічних досліджень Solidarity, в рамках якої здійснюється пошук препаратів для лікування COVID-19.

Мета роботи аналіз клінічних досліджень препаратів для лікування COVID-19, аналіз нових та скринінгів наявних, які мають дозвіл на використання для лікування чи клінічні випробування.

Ремдесивір являє собою аналог аденозину, який внутрішньоклітинно трансформується в активний метаболіт, здатний блокувати РНК-залежну вірусну РНК-полімеразу, необхідну для реплікації багатьох РНК-вірусів, включаючи SARS-CoV) і MERS-CoV, що підтверджено дослідженнями *in vitro* і на тваринних моделях.

Рибавірин було оцінено в декількох дослідженнях для лікування пацієнтів з COVID-19. Він тестувався окремо або в комбінації з нітазоксанидом та івермектином або з лопінавіром/ритонавіром та INF β -1b. Нещодавні роботи